

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Pedagogisk utveckling och interaktivt lärande

PIL

Verksamhetsplan och ekonomi 2009

2008-12-11

Västra Hamngatan 25, Box 300, SE 405 30 Göteborg

031 786 0000, 031 786 2242 (fax)

<http://www.pil.gu.se>

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Uppdrag	1
1.2	Verksamhetsinriktning	1
1.2.1	Mål, processer och resultat	3
2	Aktiviteter	5
2.1	Utbildning	5
2.1.1	Kurser i högskolepedagogik	5
2.1.2	Andra kurser	6
2.1.3	Seminarieverksamhet.....	7
2.2	Utveckling.....	7
2.2.1	Utllysning av medel.....	7
2.2.2	Studier initierade av PIL.....	7
2.2.3	Medverkan vid implementering av lärplattform.....	8
2.2.4	Workshopar, nätverksträffar mm	8
2.2.5	Konsultation	8
2.3	Kommunikation	8
2.3.1	Kommunikationsplan.....	9
2.3.2	PILs webb.....	9
2.3.3	PILs ”omvärld” och samarbetspartners	9
2.4	Styrning, ledning mm.....	10
2.4.1	Styrgruppen.....	10
2.4.2	PILs kansli	11
2.4.3	Övrigt.....	11
3	Ekonomi	12
3.1	Kärnverksamhet	12
3.2	Stödverksamhet.....	13
3.3	Övriga förutsättningar	13

Sammanfattning

Under verksamhetsåret 2009 kommer PIL att arbeta med utbildning, utveckling och kommunikation inom det högskolepedagogiska området utifrån styrgruppens direktiv. PIL verkar inom ramen för det uppdrag som rektor beslutade hösten 2007 samt i linje med de styrdokument som fastställts på gemensam nivå, bl.a. den Strategiska planen 2007-2010 samt Förändring för kvalitet och förnyelse. Forsknings- och utbildningsstrategier 2009-2012, Göteborgs universitet. Ambitioner att samverka över fakultets- och institutionsgränser ska känneteckna hela verksamheten.

Utbildning: Under 2009 genomförs behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning samt kurs för handledare i forskarutbildningen. PIL initierar dessutom kursplanering av områdesspecifika högskolepedagogiska kurser i nära samverkan med fakulteterna. Även andra kurser till stöd för personalens kompetensutveckling inom IT-området genomförs. Seminarieverksamheten är ytterligare exempel på aktiviteter inom PILs utbildningsområde. De behörighetsgivande kurserna kommer att prioriteras.

Utveckling: Under 2009 utlyser PIL utvecklingsmedel som institutionerna kan söka. Särskilda utvecklingsinsatser görs bl.a. i form av workshopar, miljöer för lärande om IT i högre utbildning samt nätverksträffar för samverkan. PIL initierar utredningsarbeten inom det högskolepedagogiska området samt stödjer framtagning av utbildningsmaterial i anslutning till implementering av den gemensamma lärplattformen. PIL uppmärksammar lokala behov och initiativ vid institutionerna och erbjuder konsultativt stöd till verksamheterna.

Kommunikation: PIL har i uppdrag att sprida information om pedagogisk utveckling och IT-stöd och kommer under verksamhetsåret att bygga ut de kommunikativa funktionerna på webben. PIL intensifiera dialoger och samverkan om högskolepedagogiska frågor samt internationaliseringsverksamhet.

Styrning och ledning: Styrgruppen vid PIL, som är sammansatt av ledamöter från fakulteterna, universitetsbiblioteket, studenterna och personalavdelningen, har planerat in möten med mellanliggande beredningsmöten. PILs kansli bemannas för samordning och uppföljning av de aktiviteter för vilka PIL ansvarar under verksamhetsåret.

Ekonomi: Göteborgs universitets styrelse och rektor har fastställt de ekonomiska förutsättningarna för PILs verksamhet. Enligt den nya ekonomimodellen ska ekonomin uppdelas i kärn- respektive stödverksamhet. Kärnverksamheten består av aktiviteter som rör planering, genomförande och uppföljning av utbildning, utlysning, utveckling, kommunikation mm. Stödverksamheten består av verksamheten vid PILs kansli.

1 Inledning

Denna verksamhetsplan och budget beskriver PILs planerade aktiviteter under verksamhetsåret 2009 och har fastställts av PILs styrgrupp 2008-12-11.

1.1 Uppdrag

En utgångspunkt för PILs verksamhet är den uppdragsbeskrivning som Grundutbildningsberedningen (GRUB) ställde sig bakom i december 2007 och som rektor hade som beslutsunderlag.¹ Enligt uppdragsbeskrivningen gavs enheten i uppdrag

1. att medverka i universitetets kvalitetsarbete i syfte att utveckla och stärka den högskolepedagogiska kompetensen och förmågan att variera undervisningsformerna
2. att följa den internationella, nationella och regionala utvecklingen av högskolepedagogik och interaktivt lärande
3. att sprida information vidare inom universitetet, bl.a. via enhetens egen webbplats
4. att utgöra universitetets kontaktorgan gentemot internationella, nationella och regionala samarbetspartners inom det högskolepedagogiska området
5. att vara fakulteterna behjälplig i frågor om högskolepedagogik och interaktivt lärande
6. att utlysa, bereda och besluta om universitetsgemensamma utvecklingsprojekt inom området högskolepedagogik och interaktivt lärande samt följa upp och dokumentera effekterna av dessa satsningar
7. att medverka i pedagogisk utbildning om den lärosätets gemensamma lärplattformen (GUL) samt andra program som stärker förmågan till varierade undervisningsformer
8. att planera, samordna och till delar genomföra en behörighetsgivande utbildning i högskolepedagogik
9. att verka för att meritering inom det högskolepedagogiska området dokumenteras på ett systematiskt sätt

Göteborgs universitets styrelse fastställde 2008-10-23 anslagsfördelning och kostnadsdebitering. Detta beslut utgör en ram för 2009 års verksamhet.

1.2 Verksamhetsinriktning

Regeringen beskriver i sitt uppdrag till lärosätena att den högskolepedagogiska kompetensen är en del av kvalitetsarbetet. I *regeringens proposition* hösten 2008 anges följande:

”I syfte att stärka kvaliteten inom högre utbildning ska den pedagogiska kompetensen vid universitet och högskolor stödjas. Lärosätena har i uppdrag att öka andelen lärare med högskolepedagogisk utbildning.”²

Det kan förväntas att Göteborgs universitet, vid åiterrapportering till staten i slutet av 2009, ska redogöra för om så har blivit fallet.

¹ RS1-080107, §10

² Proposition 2008/09:1, utgiftsområde 16, sid 75

PILs verksamhet utgår vidare från Göteborgs universitets vision som bl.a. uttrycks i en *strategisk plan för 2007 – 2010*.³ För att nå målen anges att lärosätet ska genomföra återkommande pedagogisk kompetensutveckling för alla lärare, öka inslaget av alternativa undervisningsformer inom kurser och program, ge alla handledare i forskarutbildningen återkommande handledarutbildning samt ge alla forskarstuderande utbildning i högskolepedagogik.

Göteborgs universitets *forsknings- och utbildningsstrategier 2009-2012* lägger fokus på kompletta akademiska miljöer där forskning och utbildning är nära knutna till varandra.⁴ Detta accentuerar behovet av kompetensutveckling inom det högskolepedagogiska området, inte minst i sådana forskningsmiljöer där erfarenhet av undervisning är liten. I dokumentet framgår att PIL ingår i lärosätets satsning på ökad utbildningskvalitet.

”För arbetet med att utveckla alternativa studieformer i program och kurser för hela lärosätet har Göteborgs universitet inrättat en ny enhet för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande. Enheten, som startar 2008, har två huvuduppgifter. Den ena är att utveckla och stärka den högskolepedagogiska kompetensen och förmåga att variera undervisningsformerna bland annat genom att skapa vidareutbildningar i högskolepedagogik. Den andra är att introducera andra generationens datorbaserade lärplattformar i utbildningen.”

Göteborgs universitet beskriver i en *plan för kvalitetsarbetet 2007-2010* följande:

”Tydliga och uppföljningsbara styrdokument utgör ett väsentligt inslag i kvalitetsarbetet. Styrdokument ska alltid förse med ändamålsenliga former för implementering och uppföljning.”⁵

I enlighet med denna intention pågår från universitetsledningens sida en uppföljning av hur PIL och andra verksamheter förmår utföra förväntade åtgärder samt effekterna av dessa. Uppföljningsarbetet koordineras av universitetets kvalitetssamordnare, som återskriver till universitetsledningen och Grundutbildningsberedningen (GRUB).

PIL har en bred förankring vid Göteborgs universitet. PILs styrgrupp är sammansatt av företrädare för alla fakulteter, för grund- och forskarutbildningsstudenter, för universitetsbibliotek och för gemensam förvaltning. Styrgruppen har mandat från universitetsledningen att rikta in PILs verksamhet mot angelägna områden inom ramen för det övergripande uppdraget från universitetsledningen.

Vid PIL utarbetas under 2009 ett policydokument som tydliggör hur enhetens verksamhet sammanhänger med en av lärosätets starka forskningsmiljöer.

Forskningen om lärande är en av de starka vetenskapliga miljöerna vid Göteborgs universitet. Den har en lång tradition av empiriskt inriktad skolforskning och ställer generella frågor om kunskapsbildning. Dessa har efterhand breddats till frågor om ny teknik och lärande såväl inom utbildningssektorn som inom arbetslivet. Forskning om lärande har sitt centrum inom den utbildningsvetenskapliga fakulteten, men miljön har vidgats till att omfatta också IT -universitetet, och de samhällsvetenskapliga (statsvetenskap) och konstnärliga fakulteterna (gestaltning).⁶

PIL ska medverka i det pågående förändringsarbetet för kvalitet och förnyelse genom att omsätta *forskning om lärande i högskolepedagogisk utbildning* och stöd till verksamhetsutveckling i kompletta akademiska miljöer där forskning och utbildning möts.

³ Strategisk plan 2007-2010, Göteborgs universitet, sid 12-13

⁴ Förändring för kvalitet och förnyelse. Forsknings- och utbildningsstrategier 2009-2012, sid 18

⁵ Plan för kvalitetsarbetet 2007-2010, Göteborgs universitet, sid 7

⁶ Förändring för kvalitet och förnyelse. Forsknings- och utbildningsstrategier 2009-2012, sid 11

PIL stödjer *institutionernas pedagogiska utveckling* så att efterfrågade kvaliteter i utbildningsverksamheten stärks. PIL ska i samverkan med fakulteterna belysa det högskolepedagogiska huvudområdets ämnesmässiga bredd och djup samt tydliggöra väsentliga forskningsfrågor inom undervisning och lärande i högre utbildning. PIL har till särskild uppgift att stimulera och stödja undervisning och lärande som sker med stöd av IT, vilket innebär att PIL även involveras i infrastrukturella frågor om tekniska resurser i utbildningsverksamheten.

PIL initierar *högskolepedagogisk utbildning för undervisande personal* samt bidrar till utveckling av undervisningen i samverkan med fakulteter och institutioner. För detta har PIL fastställt ramkursplaner för behörighetsgivande högskolepedagogiska kurser och en kurs för handledning vid forskarutbildning samt tillhandahåller på uppdrag av institutionsledningar konsultstöd till lärarlag och/eller enskilda lärare som önskar förändra kursverksamheten, t.ex. med innovativt stöd av IT i undervisningen.

PIL stimulerar till diskussion om pedagogiska frågor och *stödjer framväxt av varierade undervisningsformer* dels genom att informera om intresseväckande exempel från undervisningen, dels genom seminarieverksamhet som belyser aktuell forskning inom området lärande, kommunikation och IT, dels genom att tillhandahålla en dynamisk webbplats med pedagogiska resurser för undervisande personal.

PIL arbetar med *utvecklingsprojekt och uppföljningar*. PIL initierar, finansierar, samordnar och följer upp förändringsarbeten och utredningar som syftar till att bidra till att lärosätets strategiska vision avseende högskolepedagogisk kompetens kan uppnås och att lärosätets utveckling mot målen kan belysas på saklig grund. Såväl lärares didaktiska överväganden som studenters sätt att lära står i fokus.

PIL initierar själv *studier och utvecklingsarbeten* som belyser respektive stödjer den högskolepedagogiska verksamheten. Ett exempel på det förstnämnda är en kartlägningsstudie av högskolepedagogiska utbildningsmeriter. Ett exempel på det andra är arbetet med att förbereda områdesspecifika högskolepedagogiska kurser i enlighet med en "distribuerad" modell för genomförande av högskolepedagogisk utbildning.

PIL välkomnar förslag från institutioner och fakulteter till verksamhetsutveckling som leder till att undervisningen förändras i den riktning som den strategiska planens vision anger. PIL *utlyser utvecklingsmedel* i syfte att stärka institutionernas möjligheter att genomföra sådana förändringar.

1.2.1 Mål, processer och resultat

De processer som PIL samordnar syftar till att skapa nya värden för institutioner och fakulteter. PIL ska endast marginellt stå som utförare av verksamhet. PIL agera istället som en samordningscentral för institutionernas och fakulteternas beställningar inom det högskolepedagogiska området och hjälper till med att anskaffa eftersökt kompetens för olika aktiviteter. Till vissa delar har PIL en budget för att finansiera dessa insatser inom kärnverksamheten. För andra tjänster ska den beställande institutionen komma överens med utföraren om ersättningsfrågorna. Utförare av de högskolepedagogiska tjänsterna står ofta att finna inom Göteborgs universitet. Men även externa utförare kan användas för att genomföra efterfrågade aktiviteter. När beställarna har behov av att uttrycka specifika önskemål, kan PIL vara behjälplig vid precisering av uppdragen.

1.2.1.1 Mål

Under 2009 är arbetet med att formulera policy och mål en viktig fråga för styrgruppen, så att PIL får några tydliga riktningsgivare. PILs styrgrupp ansvarar för att utforma dessa så att de blir kommunicerbara, t.ex. i termer av uppnåendemål samt formuleringar avseende kriterier för målluppfyllelse.

1.2.1.2 Processer

PIL arbetar med stödprocesser till institutionernas pedagogiska verksamhet. Med en process menas här en serie aktiviteter vars syfte är att skapa ett visst värde för organisationen. Institutionerna ansvarar för att nå efterfrågade kvaliteter i undervisningen, t.ex. ökad grad av variation i syfte att stärka mötet med olika studentgrupper och främja studenters lärande. Exempel på PILs stödprocesser för att nå dessa kvaliteter är de behörighetsgivande högskolepedagogiska kurserna. Andra exempel på stödprocesser är den information som ges via PILs webbsida och andra kommunikationsytor som PIL erbjuder, t.ex. seminarier och workshoppar.

1.2.1.3 Resultat

Vid en kommande bedömning av PILs resultat bör stödprocessernas värde för organisationen analyseras och värderas satt i relation till institutionernas ansvarstagande och engagemang att nå uppställda mål. PILs igångsatta aktiviteter följs upp av styrgruppen, som kan ändra inriktningen på ett för lärosätet önskvärt sätt. För de aktiviteter som PIL initierar på eget initiativ ska resultat dokumenteras. Värdet av stödprocesserna kan t.ex. beskrivas i termer av efterfrågan på och nyttjandegrad av erbjudna aktiviteter. Underlag kan inhämtas bl.a. genom anmälnings- och närvarolistor där institutionstillhörighet anges. På så sätt framträder efterhand en bild av institutionernas grad av involvering samt intresset för de igångsatta aktiviteterna.

2 Aktiviteter

Den planerade verksamheten vid PIL beskrivs under rubrikerna: a) utbildning, b) utveckling, c) kommunikation samt d) styrning, ledning mm. Områdena är nära knutna till varandra och ska enskilt och tillsammans bl.a. fördjupa samverkan och stödja framväxt av kompletta akademiska miljöer.

2.1 Utbildning

Under 2009 genomförs behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning samt kurs för handledare i forskarutbildningen. PIL initierar dessutom kursplanering av områdesspecifika högskolepedagogiska kurser i nära samverkan med fakulteterna. Kvalitet och volym för de behörighetsgivande kurserna prioriteras under verksamhetsåret. Även andra kurser till stöd för personalens kompetensutveckling inom IT-området genomförs. Seminarieverksamheten är ytterligare exempel på aktiviteter inom PILs utbildningsområde.

2.1.1 Kurser i högskolepedagogik

PILs utbildningsuppdrag består i huvudsak av två typer av kurser:

- Behörighetsgivande högskolepedagogik, 15 hp
- Handledarutbildning i forskarutbildning, 5 hp

Gemensamt för kurserna är att de befinner sig i ett uppbyggnadsskede. De skiljer sig åt med avseende på hur utbildningarna planeras och genomförs under 2009.

2.1.1.1 Förutsättningar för högskolepedagogiska kurser

Den behörighetsgivande högskolepedagogiska utbildningen gäller alla som skall undervisa vid högskolan. Vid Göteborgs universitet ges den i form av tre kurser om vardera 5 hp med inbördes progression, och omfattar således sammanlagt 15 hp.^{7, 8, 9} Kursen som är riktad till handledare i forskarutbildningen har utvidgats och omfattar 5 hp fr.o.m. hösten 2008.¹⁰

Generellt gäller det att finna former som gör det möjligt att genomföra utbildningen efter de intentioner som hösten 2007 uttryckts av Grundutbildningsberedningen (GRUB) vid Göteborgs universitet. En väsentlig förutsättning är att etablera kontakter med företrädare för alla delar av universitetet som bedriver undervisning. Det innebär att samverkan kommer att ske i olika former och under olika villkor. Exempelvis kan PIL ibland behöva undersöka vilka som kan vara företrädare för de ”områden” som står i centrum för det andra steget i behörighetsutbildningen. I andra fall har fakulteterna egna grupperingar som behandlar pedagogiska frågor, t.ex. Pedagogiska utvecklingskommittén (PUK) vid SAM-fak. Dessa grupperingar framstår som givna partners i planeringsarbetet våren 2009.

Utan att gå in mer i detalj synes det uppenbart att det kommande samarbetet mellan universitetets fakulteter/institutioner och PIL startar från skilda utgångspunkter. Skilda utgångspunkter innebär emellertid inte att verksamheten skall bedrivas med starkt varierade förutsättningar. I vissa avseenden skall samverkan präglas av enhetlighet och gemensamma villkor, t.ex. finansiering av kursplatserna. PIL finner det önskvärt att väsentligen samma ekonomiska ramar gäller för den behörighetsgivande utbildningen och har därför i kursplanerna definierat utbildningsområdet till ”Undervisning”. Likaså kan fakulteter ha anledning inta olika ståndpunkter när det gäller målsättningar för personalens

⁷ Kursplan: HPE101, Behörighetsgivande högskolepedagogik 1: Baskurs, 5 hp

⁸ Kursplan: HPE102, Behörighetsgivande högskolepedagogik 2: Områdesspecifik pedagogik, 5 hp

⁹ Kursplan: HPE103, Behörighetsgivande högskolepedagogik 3: Självständigt arbete, 5 hp

¹⁰ Kursplan: HPE201,Handledning i forskarutbildning, 5 hp

kompetensutveckling vad gäller högskolepedagogisk kompetens. PIL initierar därför en inventering som syftar till att belysa institutionernas nuläge och ambitioner vad gäller högskolepedagogiska utbildningsmeriter hos den undervisande personalen samt göra dessa ambitioner kända vid Göteborgs universitet. Aktiviteter som tidigare åberopats som meriterande inom det högskolepedagogiska området vid fakulteterna är också väsentligt att synliggöra.

Det är angeläget att de verksamma utbildarna i de områdesspecifika högskolepedagogiska kurserna ges möjlighet såväl att uppfatta samhörighet med PIL som att, i någon form, vinna erfarenhet av sin kursutveckling. PIL kommer därför att stödja erfarenhetsutbyte mellan dem som arbetar inom olika områden och erbjuder en arena för samverkan.

2.1.1.2 Genomförande av högskolepedagogiska kurser

När det gäller den behörighetsgivande högskolepedagogiska utbildningen behöver *baskursens* kapacitet öka jämfört med verksamhetsåret 2008. Det årliga behovet är ännu svårt att uppskatta, men planeringen siktar på 150-200 kursplatser samt att kursen erbjuds i en engelskspråkig variant. PIL bidrar med lärarekrytering och stöder uppbyggnaden av ett lärarlag. Baskursen kommer att bli föremål för extern utvärdering under 2009.

De *områdesspecifika kurserna* beräknas starta i begränsad omfattning under läsåret. Antalet kursplatser som tas i anspråk är beroende av validering av lärares tidigare högskolepedagogiska kurser och undervisningserfarenheter. Det är sannolikt att de områdesspecifika kurserna kommer att utvecklas i olika takt vid fakulteterna. Kostnadsuppgifterna i budgeten är att hänföra till stöd för kompletterande fortbildning av lärare samt kursutveckling i enlighet med kursen idé. En ambition är att fyra till åtta områdesspecifika behörighetsgivande högskolepedagogiska kurser skall föreligga hösten 2009.

Det är svårt att förutse antalet genomförda *självständiga arbeten* under kommande år. Även här kommer behandlingen av valideringsfrågan att vara utslagsgivande. Det sannolika är dock att antalet kommer att vara relativt begränsat med hänsyn till att man måste ha genomgått de två inledande kurserna.

Kursen *Handledning i forskarutbildning* har blivit föremål för en extern utvärdering, och resultatet kommer att avrapporteras under 2009. Detta är ett led i kursutveckling efter att kursen genomförts för första gången 2008. Ansökningarna inför denna höst visade att antalet utbildningsplatser var tillräckligt. Planerna är att kommande år bereda plats för ca 100 deltagare samt att introducera en kursversion för engelsktalande.

2.1.2 Andra kurser

PIL har tillsammans med institutionen för tillämpad IT under 2008 tagit fram en kurs som ska hjälpa undervisande personal att utveckla kompetens och förhållningssätt till IT i undervisningen. Denna kurs genomförs 2009 och syftar till att ge förståelse för hur IT-stöd kan användas för att strukturera utbildningsverksamhet samt vara ett led i den pedagogiska utvecklingen inom olika områden vid fakulteterna. Kursen tar också upp hur IT och Internet förändrar förutsättningarna för lärande och högre utbildning samt uppmärksammar vad ett ökat IT-stöd i undervisningen i högre utbildning kan innebära.

De personer som går kursen ska kunna agera som handledare och utbildare på sina respektive arbetsplatser. Kursverksamheten bedrivs med hjälp av GUL, vilket innebär att deltagarna dels utvecklar erfarenhet och kompetens kring användandet, dels får en möjlighet att uppleva systemet från studenternas perspektiv. De utbildade kommer också att fungera som en resurs för PIL och för verksamheterna genom att de erbjuds ingå i ett nätverk, där frågor om lärplattform och IT-stöd i undervisningen diskuteras återkommande. Denna arena för erfarenhetsutbyte består i första hand av en serie

workshopar, som fokuserar scenarier i undervisningen där alternativa pedagogiska handlingsalternativ analyseras och som kan utmynna i lokala lösningar för undervisning och lärande.

2.1.3 Seminarieverksamhet

PIL ansvarar för att seminarier ges där de högskolepedagogiska frågorna ventileras bland universitetets lärare. Under 2009 föreslås att en programkommitté för PILs seminarieverksamhet inrättas. Den ansvarar för att säkerställa den innehållsliga kvaliteten och kan även vara behjälplig med att initiera kontakter med medverkande.

2.1.3.1 Högskolepedagogiska seminarier

Seminarierna knyter an till aktuella teman och vetenskapliga resultat inom området. Den internationella aspekten och informationsutbytet med omvärlden är en av flera väsentliga aspekter för val av seminarieinnehåll. Vid seminarierna kan även frågor som tas upp vid Grundutbildningsberedning (GRUB) t.ex. om kvalitet i högre utbildning, synsätt på kursplanernas lärandemål, lärares förhållningsätt till plagiering/fusk, användning av kursvärderingar mm diskuteras. PIL genomför även seminarier som speglar relationen mellan undervisning och forskning. Syftet är att diskutera framgångsvägar och dilemman som forskare och undervisande lärare erfar när de söker skapa ”kompleta akademiska miljöer” för studenters lärande. Seminarierna är öppna för alla som är intresserade, dvs både lärare och studenter.

2.1.3.2 Café IKT

PIL har under 2008 startat en mötesplats för personal med intresse för att utbyta erfarenheter kring IT-användning för lärande – Café IKT. PIL vill med detta inleda ett samtal kring studenternas IT-användning i hemmet, i grupparbetet, under föreläsning, med andra ord: i vardagen, och i synnerhet hur detta påverkar lärande och utbildning. Café IKT är en form av seminarium som både har fysiska möten och tillgängliggörs på webben med stöd av blogg. Café IKT ska utgöra ett komplement till det fysiska mötet i den traditionella seminarieformen. Verksamheten med Café IKT fortsätter även under våren 2009 då den utvärderas.

2.2 Utveckling

Under 2009 utlyser PIL utvecklingsmedel som institutionerna kan söka. Särskilda utvecklingsinsatser görs bl.a. i form av workshopar, miljöer för lärande om IT i högre utbildning samt nätverksträffar för samverkan. PIL initierar utredningsarbeten inom det högskolepedagogiska området samt stödjer framtagning av utbildningsmaterial i anslutning till implementering av den gemensamma lärplattformen. PIL uppmärksammar lokala behov och initiativ vid institutionerna och erbjuder konsultativt stöd till verksamheterna.

2.2.1 Utlysning av medel

PIL avser att genomföra en bred utlysning av medel för projekt. PIL har under 2008 arbetat med att fastställa formen för hur utlysningen ska gå till. De första projekten som kan genomföras med utlysta medel från PIL kommer att påbörjas under 2009.

2.2.2 Studier initierade av PIL

Under verksamhetsåret 2009 önskar PIL initiera och driva studier och utvecklingsarbeten, som berör hela universitetet och som syftar till att belysa förutsättningar för högskolepedagogisk utbildning och verksamhetsutveckling. Ett exempel på detta är en studie som påbörjades under 2008 i syfte finna och beskriva hur framgångsrik undervisning bedrivs på institutionerna. Ett annat exempel på en studie

initierad av PIL 2008 och som fortsätter under 2009 är den pågående inventeringen av högskolepedagogiska utbildningsmeriter. Nära kopplad till denna studie är behovet av att kartlägga och beskriva utbudet av högskolepedagogiska kurser vid fakulteterna och att klargöra förutsättningarna för validering av högskolepedagogisk kompetens. Detta är ett exempel på en studie som bör genomföras under 2009.

2.2.3 Medverkan vid implementering av lärplattform

Under 2008 har PIL medverkat vid implementering av den nya gemensamma lärplattformen (GUL), som gjorts tillgänglig för organisationen under senhösten 2008. GUL har i olika sammanhang framhållits som ett hjälpmedel och hävstång i arbetet med att skapa variation i undervisningen. I relation till införandet av GUL har PIL hösten 2008 förberett vissa insatser och arbetar under 2009 vidare med workshoppar och konsultation riktad till undervisande personal i anslutning till implementeringen (se nedan). PIL har under 2008 och tillsammans med Digitala medier vid Gemensamma förvaltningen inlett framtagning av ett antal digitala moduler som instruktion för handhavande av GUL. Arbetet med att ta fram fler instruktioner fortsätter under våren 2009.

2.2.4 Workshoppar, nätverksträffar mm

Förändrade förhållningssätt till studenters lärmiljöer ställer annorlunda krav på lärarna. PIL förväntar sig att enskilda lärare, lärarlag, institutioner och fakulteter kommer att efterfråga stöd i anslutning till verksamhetsutveckling. Så har redan skett under 2008. Workshoppar utifrån fakulteternas önskemål, och en särskild informationsdag där nyheter inom det högskolepedagogiska området presenteras, planeras under 2009.

2.2.5 Konsultation

PIL avsätter konsultativa resurser i form av stödjande aktiviteter ”på hemmaplan” för enskilda lärare och arbetslag som av olika skäl önskar omforma sin undervisning. Konsultation sker alltid efter framställning från prefekt eller motsvarande. Vi ser två huvudtyper av rådgivande och stödjande insatser som förväntas vara särskilt aktuella under verksamhetsåret 2009.

2.2.5.1 Konsultation vid utformning av undervisning med IT-stöd

PIL handleder och fungerar som bollplank vid utformning av undervisning med IT-stöd. Prefekter och motsvarande kommer att kunna höra av sig för att sedan få stöd i sina lokala förändringsprocesser inom PILs arbetsområde, t.ex. utveckling av kurser på distans med hjälp av den gemensamma lärplattformen (GUL).

2.2.5.2 Konsultation vid undervisningens genomförande

PIL erbjuder även att en pedagogisk konsult återkopplar på utbildningens uppläggning samt i anslutning till genomförande av föreläsningar, undervisning etc. I det konsultativa mötet mellan kursledare och pedagog kan många olika pedagogiska aspekter belysas, som kan anses värdefulla för den undervisande personalens fortsatta pedagogisk engagemang i förändringsarbetet med utbildningen.

2.3 Kommunikation

PIL har i uppdrag att sprida information om pedagogisk utveckling och IT-stöd och kommer under verksamhetsåret att bygga ut de kommunikativa funktionerna på webben och intensifiera dialoger om högskolepedagogiska frågor.

2.3.1 Kommunikationsplan

Under 2009 avser PIL att utarbeta en kommunikationsplan, där olika målgrupper synliggörs och runt vilka informationsaktiviteterna bättre kan struktureras. Kommunikationsplanen, som fastställs av styrgruppen, förväntas kunna tas i bruk under 2009 och vara vägledande för de kommande informations- och kommunikationsaktiviteterna.

2.3.2 PILs webb

En väl fungerande hemsida är PILs ansikte utåt. PIL avser att etablera en webbredaktion, som har i uppgift att stötta verksamheten med information och omvärldsbevakning. Webbsidan byggs ut parallellt med PILs egen verksamhetsutveckling. Göteborgs universitet byter format på den gemensamma webblayouten under 2009. I anslutning till denna förändring passar PIL på att uppdatera struktur och innehåll. Förutom omvärldsbevakning kommer PIL att sprida information vidare inom universitetet så att den undervisande personalen kan fördjupa sin omvärldsmedvetenhet om förhållanden som inverkar på undervisningen. Utlysning av utvecklingsprojekt kommer att ske via PILs hemsida. Via hemsidan kommer också kurserna inom det högskolepedagogiska området att annonseras. Där kan också lärare anmäla sig. Lärare uppmanas att dokumentera sin egen pedagogiska meritering. PIL verka för att denna dokumenteras på ett systematiskt sätt i en pedagogisk meritportfölj. På hemsidan görs information och kontaktuppgifter tillgänglig till olika organisationer, nätverk och konferenser. Ett urval intressanta publikationer inom området kommer också att återfinnas via hemsidan, bl.a. aktuella avhandlingar inom det högskolepedagogiska området. Hemsidan ska utgöra ett led i PILs syfte - att vara en gemensam arena för dialog kring pedagogisk utveckling och interaktivt lärande på högskolenivå. Från flera håll har man framfört önskemål om att PILs webb ska kunna bidra med olika resurser för lärares kompetensutveckling, bl.a. information om gällande regler i undervisningen, vägledning om hur verktyg för kontroll av plagiering (Urkund) kan användas som pedagogiskt verktyg, mallar i GUL för hantering av kursvärderingar mm. Önskemål om att PIL webben blir en dynamisk - snarare än en statisk - plats för högskolepedagogiska frågor har återkommande framförts. Därför kommer PIL under 2009 att på prov introducera "wiki" som ett komplement till PIL webben.

2.3.3 PILs "omvärld" och samarbetspartners

Den internationella dimensionen i det pedagogiska utvecklingsarbetet kommer att prioriteras under 2009. Det sker bl.a. genom att PIL engagerar sig i de lärarlag som arbetar med internationella mastersprogram. Internationellt utbyte kring den fortsatta Bologna-processen ingår i verksamheten, bl.a. genom att stimulera lärare att ta aktiv del i konferenser och seminarier om de ramverk som läggs fast på den utbildningspolitiska nivån inom EU. PIL kommer även att knyta internationellt ledande företrädare inom det högskolepedagogiska området till sig i syfte att skapa strategiska allianser för verksamhetsutveckling inom högskolepedagogik, IT och lärande.

Kontakten med PILs systerorganisationer vid lärosätena i Sverige och utomlands kommer att fördjupas, genom att PIL underlättar för lärare att delta i gemensamma konferenser och workshoppar där de högskolepedagogiska frågorna behandlas.

Inom Göteborgs universitet håller PIL på att skapa arenor för dialog om pedagogisk utveckling och interaktivt lärande. Förutom de nätverk som redan nämnts ovan inbjuds utbildningsledarna vid fakulteterna på PILs initiativ för att diskutera det högskolepedagogiska området. Och vad gäller IT och undervisningens infrastrukturella frågor är ett nätverk under framväxt med företrädare från olika verksamhetsgrenar, bl.a. IT-ledning, IT-service, IT-beställarrådet, Universitetsbiblioteket, Digitala medier, Konferens och service m.fl. IT-ledning genomför under våren 2009 en inventering av tillgängliga IT-resurser för undervisningen, som PIL kommer att kunna ta del av och på så sätt få kännedom om de

möjligheter och hinder som föreligger för undervisningsformer som ställer krav på att IT-verktyg är tillgängliga, bl.a. bär dator med vissa program, videoprojektor, ljudanläggning och trådlöst nät.

PIL är beroende av nära samverkan med fakulteter och andra enheter vid Göteborgs universitet. PILs egen verksamhet kan av förklarliga skäl inte vara särskilt omfattande, utan bör fortsatt ses som koordinerande utifrån inkommande önskemål från universitetsledning, fakulteter och institutioner. Förutom de lokala utförarna av högskolepedagogiska kurser vid institutionerna behöver PIL under 2009 lägga ”beställningar” på Digitala Medier, ITU med flera. Studentavdelningen som är systemägare av GUs lärplattform är en viktig samarbetspartner, särskilt under det kommande verksamhetsåret när lärplattformen GUL/PingPong ska implementeras vid hela lärosätet.¹¹

PIL avser att stödja framväxt av högskolepedagogiska miljöer vid fakulteterna, så att den områdesspecifika högskolepedagogiken kan stärkas och så att lärarna kan få pedagogisk support på ett effektivt sätt i sin närmiljö. Lärare som tar ett ansvar i dessa frågor kommer att involveras i PILs verksamhet, så att man kan lära av varandra i kollegahandledande situationer och med stöd av PIL.

Chefen vid PILs kansli är adjungerad till Grundutbildningsberedningen och Forskarutbildningsberedningen samt engagerad i styrgruppen för GUL-projektet och ingår även i en projektgrupp avseende GUs kvalitetsarbete i anslutning till HSVs uppföljningar. Genom aktiv medverkan och närvaro i olika sammanhang inom lärosätet och i omvärlden erhåller PILs ledning vägledande information inför beslut i styrgruppen.

Nätverksaktiviteter kopplade till omvärlden är bl.a. SwedNet och VKF där samordnarna som är verksamma vid PILs kansli är aktiva deltagare. Chefen vid PILs kansli ingår i det s.k. U6-nätverket där föreståndarna för de högskolepedagogiska enheterna vid sex stora lärosäten återkommande träffas och diskuterar aktuella frågor.¹²

2.4 Styrning, ledning mm

Styrgruppen vid PIL, som är sammansatt av ledamöter från fakulteterna, universitetsbiblioteket, studenterna och personalavdelningen, har planerat in möten med mellanliggande beredningsmöten. PILs kansli bemannas för samordning och uppföljning av de aktiviteter för vilka PIL ansvarar under verksamhetsåret.

2.4.1 Styrgruppen

Styrgruppen följer upp verksamheten och beslutar om eventuella revideringar av verksamhetsplanen beroende på förändrade förutsättningar och dokumenterade resultat av igångsatta aktiviteter. Riktlinjer för styrgruppens arbete finns beskrivet i en arbetsordning (inklusive beslutsordning) och sammanträdesordning som utarbetats av PIL under 2008.¹³ Styrgruppen vid PIL planerar att under året 2009 genomföra tio styrgruppsmöten. Ansvarsuppdelningen i tre beredningsgrupper förväntas fortsätta med tillhörande beredningsmöten vid sidan av de ordinarie styrgruppsmötena. Under 2008 var chefen vid PILs kansli tillika ordförande i styrgruppen. Under 2009 finns en vald ordförande, som utsetts bland de ordinarie ledamöterna i styrgruppen. Arvodering av denne samt personals kostnader vid medverkan i arbetsgrupper etc innebär vissa kostnader som belastar PILs kärnverksamhet. Studieresor som styrgruppsledamöter genomför i syfte att fatta välgrundade beslut tillkommer under verksamhetsåret.

¹¹ Finansiering av lärplattformen sker vid GF och påverkar inte PILs budget.

¹² I U6-nätverket ingår förutom Göteborgs universitet fem universitet: Umeå universitet, Uppsala universitet, Stockholms universitet, Linköpings universitet, Lunds universitet.

¹³ http://www.pil.gu.se/om_pil/ledning+och+kansli/dokument/

2.4.2 PILs kansli

Bemanning vid kansliet består av en chef, tre samordnare samt en administratör. Funktionerna upprätthålls som del av tjänst vid annan institution. Uppdragen finns beskrivna i bilagor till PILs arbetsordning som omnämns ovan. Till PILs kansli kan periodvis ytterligare personer knytas under 2009. Det handlar då om av styrgruppen anvisade uppdrag, vilka bekostas av kärnverksamheten. PILs kansli disponerar kontorsyta med tillgång till sex arbetsplatser i ett kontorslandskap samt ett grupprum med tillhörande digitala resurser. Ett konferensrum finns tillgängligt i anslutning till kansliet. PILs information ska ges både på svenska och på engelska språket. Under 2009 tillkommer kostnader i anslutning till översättning av kursplaner, webbsidor mm till engelska. Andra kostnader rör införskaffande av programlicenser, viss teknisk utrustning som behövs i anslutning till genomförande av PILs aktiviteter samt prenumerationskostnader för tidskrifter mm.

2.4.3 Övrigt

Utbildningsvetenskapliga fakulteten ger PIL tillträde till bokningsbara undervisningslokaler vid Pedagogien utan särskild kostnad, bl.a. datasalar, en videokonferensanläggning samt en studio där framtagning av undervisningsmaterial kan ske.

3 Ekonomi

Göteborgs universitets styrelse och rektor har fastställt de ekonomiska förutsättningarna för PILs verksamhet.¹⁴ Enligt den nya ekonomimodellen ska ekonomin uppdelas i kärn- respektive stödverksamhet.

¹⁵ Kärnverksamheten består av aktiviteter som rör planering, genomförande och uppföljning av utbildning, utlysning, utveckling, kommunikation mm. Stödverksamheten består av verksamheten vid PILs kansli.

3.1 Kärnverksamhet

Kärnverksamheten består av aktiviteter som rör planering, genomförande och uppföljning av utbildning, utlysning, utveckling, kommunikation mm. PILs intäkt för kärnverksamheten omfattar 9.2 miljoner. Kostnader i tkr för kärnverksamhet kan översiktligt beskrivas i följande tabell:

Tabell 1. Fördelning av kostnader för kärnverksamhet

Aktiviteter	Kostnader			
	Arbetstid	Drift	Övrigt	Summa
<i>Utbildning:</i>				
Planering och genomförande av kurser	1200	200	1000	2400
Seminarieverksamhet mm	200	200	0	400
<i>Utveckling:</i>				
Utllysning av medel	180	20	3000	3200
Studier initierade av PIL	400	0	0	400
Medverkan vid implementering av lärplattform	500	50	150	650
Workshopar, nätverksträffar, konsultation mm	300	50	700	1050
<i>Kommunikation</i>				
Webb, omvärldsbevakning, översättning mm	400	200	0	600
<i>Styrning, ledning mm</i> ¹⁶				
Uppdragsarvoden, konferenser, resor mm	300	150	0	450
Totalt	3530	870	4850	9200

För budgetposter där uppgifter finns i kolumnerna arbetstid och drift i tabellen ovan ska GU-gemensamma och fakultetsgemensamma kostnader samt lokalkostnader avsättas. Av de 9.2 mkr avsätts därmed ca 1300 tkr till dessa stöd och lokalkostnader. Kvar för löner och drift för projekt som bedrivs vid PIL blir ca 3100 tkr. För övriga budgetposter bl.a. utlysning av medel, framtagning av utbildningsmaterial och arbetstid för nätverksträffar görs avsättningar för OH-kostnader mm vid respektive

¹⁴ http://www.rk.gu.se/digitalAssets/1203/1203390_Styrelsen-5-2008-10-23.pdf

¹⁵ Ny modell för redovisning av indirekta kostnader vid Göteborgs universitet, 2008-09-17

¹⁶ PILs kansli, som betraktas som stödverksamhet och därmed inte ingår i PILs kärnverksamhet, har en separat budget (se nedan).

institution och fakultet. PIL har ekonomiskt utrymme att på detta sätt transferera medel med motsvarande ca 4850.

Beroende på hur PIL och fakulteterna beslutar fördela ansvar och genomförande av de högskolepedagogiska kurserna - i PILs regi eller i fakulteternas regi - så påverkas kostnaderna för kursadministration och service. I föreliggande budget utgår beräkningen från att a) PIL bekostar kursutveckling inför den första omgången av kurserna inom området, b) att fakulteterna i huvudsak tar kostnaderna för undervisningens genomförande och tillhörande kursadministrativa kostnader.

De medverkande institutionernas kostnader för undervisning och kursadministration regleras genom att man erhåller ersättning genom normal årlig avräkning av helårsstudenter och prestationer vid fakulteten. I vissa fall kan ansvarig institution behöva extra ekonomisk stöd när den första omgången av ny kurs genomförs.

Eftersom det är första gången som PIL anordnar områdesspecifik högskolepedagogisk utbildning bör denna ordning bli föremål för utvärdering i samverkan med fakulteterna. Kostnader för de externa utvärderare som PIL engagerar vid uppföljning av de högskolepedagogiska kurserna bekostas av PIL.

Kostnader för arbetstid och drift avseende studier och utvecklingsaktiviteter som initieras av PIL bekostas av PIL och avsättningar görs vid UFN enligt gällande ekonomisk modell.

För utlysta projektmedel gäller att de institutioner som erhåller sådana utvecklingsprojekt skall inräkna dessa medel inom ramen för sin kärnverksamhet och göra avsättningar på institutions- och fakultetsnivå, eftersom inga avsättningar görs vid PIL eller UFN.

3.2 Stödverksamhet

Stödverksamheten består av PILs kansli (jfr pkt 2.4.2 ovan). PILs intäkt för stödverksamheten är 3 miljoner. Vid beräkning av det tillgängliga utrymmet för arbetstidskostnader mm ska lokalkostnader för PILs kansli vid UFN dras bort som OH-kostnad och motsvarar totalt ca 400 tkr.

3.3 Övriga förutsättningar

Vid tiden för fastställande av verksamhetsplan och budget är inte alla förutsättningar helt klargjorda, bl.a. rätten att disponera eventuellt onyttjade medel från 2008. Föreliggande budget för 2009 är beräknad utifrån att så inte är fallet. Om medel från 2008 kan disponeras under det kommande verksamhetsåret bör verksamhetsplan och budget justeras vid det första styrgruppsmötet under 2009.